

3. TREBALL EN XARXA. BONES PRÀCTIQUES

*Si vols anar ràpid vés sol però,
si vols arribar LLUNY, vés acompanyat*

3.1. COMISSIÓ SOCIAL. UN PROJECTE FOCALITZAT EN L'ALUMNAT DE L'INS EDUARD FONTSERÉ

*Es va implicar el professorat del centre
de tal manera que la Comissió Social
era una part més de tots nosaltres
i sense la qual el centre ja es sentiria coix..*

Es diu que la imatge que es té en general triga a guanyar-se i molt poc a perdre's. Si apliquem aquesta afirmació al cas d'un centre educatiu, el temps de pujada es fa molt llarg i, en canvi, el terreny guanyat amb tant d'esforç pot endinsar-se en un minut, especialment en un entorn on la majoria de factors estan en contra, com poden ser una altíssima taxa d'immigració, la precarietat laboral i social, la poca atenció a les necessitats d'una població molt desfavorida per quantitat de circumstàncies...

Aquest pròleg situa la qüestió al punt de partida en què ens vam trobar l'Institut Eduard Fontseré quan un grup de professorat vam decidir constituir-nos en un equip que liderés la direcció del centre. No tinc cap dubte que un equip directiu necessita un lideratge ferm, i això estava assegurat en la persona que es va fer càrrec de la direcció, però, al mateix temps, tampoc tinc cap dubte que aquesta persona valorava i valora la feina en equip i el treball en xarxa.

Si ens situem en el temps, estem parlant del començament del segle XXI, amb aquells telèfons mòbils que ara ens semblen una peça de museu. L'Hospitalet, una ciutat entranyable pels que hem vingut de fora i acollidora de diferents ones immigratòries, que fins aquell moment havia rebut persones de la resta de l'Estat espanyol, va començar a haver d'acollir una immigració de països

molt diversos del món, especialment dels que diem llatinoamericans, del Marroc i de Pakistan. Per descomptat, la problemàtica social de la ciutat, i especialment en un barri com la Florida, va anar en augment i, en un moment determinat, aquesta problemàtica va traspasar les portes dels centres educatius i es va afegir a la que ja tenien.

Es va començar a parlar de pisos pastera, de bandes llatines, de dol migratori i fins i tot van tenir lloc polèmiques interessades en contra d'una població que va haver d'abandonar el seu país per arribar a un altre en què es pensaven que només es parlava un idioma i la primera sorpresa va ser que hi havia una altra llengua que s'utilitzava a l'escola com a llengua vehicular. Per cert, aquesta circumstància idiomàtica, a pesar del que es diu en alguns cercles, mai no ha estat un obstacle en les relacions que tant el professorat, com les famílies i agents socials, han mantingut, i és tot un exemple de convivència.

En aquells anys de què estem parlant, l'absentisme escolar tenia unes cotes molt altes i de tot això n'érem conscients tant l'Ajuntament com nosaltres a l'institut. Ja que parlem de l'Ajuntament, s'ha de dir que sempre ha tingut un especial interès per l'àrea d'educació i vull fer especial esment de la Sra. Dora Alonso, que en aquests difícils moments va agafar el toro per les banyes i es va posar en marxa una sèrie de projectes per combatre aquest absentisme escolar, que en alguns casos era crònic.

Però situem una mica més quina era la situació del nostre institut en aquell temps. Vaig arribar-hi com a professor de Tecnologia l'any 2000 procedent de la UPC, on havia estat 11 anys coordinant la formació del professorat d'ensenyament secundari. La gestió en un moment donat avorreix la gent que ens agrada convida amb la gent jove, i aportar l'experiència de tants anys al servei de l'alumnat sempre és un bon al·licient. Recordo que l'adaptació al centre va ser ràpida a pesar del temps d'inactivitat acadèmica i em va fer molta il·lusió tornar a tenir un grup de tutoria de 4t curs d'ESO.

Era un grup divers i difícil de cohesionar, amb unes diferències de nivell acadèmic i de motivació molt grans. De fet, hi havia un 15

% de l'alumnat que no es trobava còmode a l'aula en gaire bé cap matèria i que sabien que no arribarien a obtenir el el Graduat d'Educació Secundària -GES-. També recordo que els grups de 2n i 3r d'ESO tenien una situació d'absentisme perllongat en alguns alumnes, entre els quals n'havia d'ètnia gitana. En el moment de què estem parlant, la taxa d'absentisme se situava al 19 % al nostre institut, però a la resta de centres també existia la mateixa problemàtica, que va continuar en cursos successius. Segons dades de l'Ajuntament del curs 2003-2004, l'absentisme era del 17 % a 1r d'ESO, del 22 % a 2n d'ESO, del 32 % a 3r d'ESO i del 29 % a 4t d'ESO. Aquestes dades provenen de la consulta a 35 centres de secundària (268 casos d'absentisme). En aquests casos es va detectar la problemàtica següent: 40 % problemàtica social i difícil relació amb l'IES, 26 % problemes de desafecció escolar, 25 % baix nivell o baixes expectatives escolars, 9 % pateixen patologies que dificulten l'assistència.

L'Àrea d'Educació de l'Ajuntament era conscient de la situació i va posar en marxa diferents projectes que vam rebre amb molta esperança, també per l'encert a l'hora d'escollir les persones que els portarien a terme. Un d'aquest projectes estava relacionat amb la problemàtica de l'alumnat de 4t curs d'ESO, s'anomenava POA (Projecte d'Orientació i Acompanyament) i era coordinat per Mercè Sánchez, que a partir d'aquell moment seria més coneguda entre nosaltres com a "Mercè-POA". El tipus d'orientació que es plantejava implicava famílies i alumnat, que van tenir una atenció i un seguiment no únicament durant la seva estància al centre, sinó també una vegada que sortien de l'institut sense l'acreditació de secundària, i que tenia lloc durant el trimestre posterior a aquesta sortida. Finalitzat aquest trimestre, l'institut rebia una informació referent a la situació de cada alumne.

Paral·lelament començava a funcionar el Pla Local d'Atenció a l'Absentisme Escolar de l'Hospitalet de Llobregat. D'alguna manera, l'Àrea d'Educació, els Serveis Socials i els centres educatius de la ciutat començaven a treballar d'una forma conjunta i coordinada i això era una excel·lent notícia per a un centre educatiu que començava a perdre inscripcions d'alumnat nou curs rere curs. Si abans hem mencionat la Dora, en el cas dels Serveis Socials s'ha

de mencionar la tasca desenvolupada per l'educador Ramon Macaya i la persona de pràctiques de Treball Social, Maria Carvajal. Tots dos van estar sempre al servei de l'alumnat que tant els necessitava i per sobre d'horaris laborals.

Gràcies a aquesta col·laboració, durant el curs 2004-2005 van planificar i portar a terme trobades amb pares i mares de l'alumnat, que van començar a donar els seus fruits. També es van fer jornades destinades a l'orientació de l'alumnat dels darrers dos cursos de secundària. D'igual manera, es va veure la conveniència de fer alguna actuació referent a les noves incorporacions de 1r d'ESO, ja que els problemes de convivència i absentisme eren freqüents en el col·lectiu d'alumnat dels dos primers cursos de l'ESO. D'aquí va sorgir la idea del programa Fem Ponts amb l'Institut, en què es va iniciar una actuació a l'últim curs de les escoles de primària per tal que el trencament entre els esquemes d'una etapa i l'altra fossin el menys traumàtics possible, a més de poder tenir un coneixement més proper de les circumstàncies acadèmiques i familiars que envoltaven cada infant.

Tota aquesta feina s'havia anat desenvolupant dins de l'Institut amb el beneplàcit de la direcció del centre, però portada a terme bàsicament pels tutors, tutores i professorat que voluntàriament participàvem i compartíem un espai i un temps amb el personal de l'Ajuntament. Va ser en acabar aquest curs 2004-2005 que la direcció de l'Institut va manifestar la decisió de no continuar i llavors es va formar un Equip Directiu compost per Jordi Ibáñez com a director, Juli Díaz Otero com a Cap d'Estudis, Llorenç Sans com a Coordinador Pedagògic, Àngels Domènech com a Secretària-Administradora i Núria Canet com a Cap d'Estudis Adjunta. Crec que és bo mencionar el nom de les persones que van intervenir en uns moments molt delicats i que exigien un gran compromís i hores de feina.

El centre no es trobava en les millors condicions per les circumstàncies que fossin i necessitava noves energies per tal de sortir d'aquella situació. En aquell moment, la preinscripció per al curs següent va ser de 17 alumnes de 1r per a les dues línies de l'Institut. Per tant, per completar les 60 places, la majoria va ser alum-

nat nouvingut, amb tot el repte que representava l'acolliment de tanta població estrangera, que en molts casos no comprenia cap de les dues llengües oficials. En aquest curs començava el projecte d'Aules d'Acollida, que nosaltres, aquest primer curs, no vam implementar com una aula diferent, ja que consideràvem que tot el primer curs era ja una aula d'acolliment.

La complexitat dels casos que es tractaven, per tant, anava en augment i la intervenció dels professionals de l'EAP, Serveis Socials, CSMIJ, Psicopedagoga del centre..., era cada vegada més imprescindible per a l'adequada atenció de cada cas. Vam observar que malgrat la dedicació de cadascun d'aquests professionals, hi havia un punt d'ineficàcia tenint en compte que mentre es requeria a algun d'ells i prenia decisions i, potser, es necessitava la intervenció d'un altre professional, passava un temps preciós durant el qual l'alumne continuava amb el problema sense resoldre's i en molts casos alterant la convivència del centre.

Llavors va sorgir la idea de reunir tots aquests professionals en un sol espai i temps per tal que la presa de decisions fos el més àgil possible de cara a l'alumnat i la seva família. A l'Ajuntament li va semblar una gran idea i va ser especialment la Dora Alonso qui ens va recolzar i ens va ajudar a fer que sorgís aquest projecte, i amb el nom que ella mateixa ens va proposar: COMISSIÓ SOCIAL de l'INS Eduard Fontserè; un dels projectes dels quals ens sentim més orgullosos, ja que va servir d'ajuda a una gran quantitat d'alumnes que la necessitaven molt.

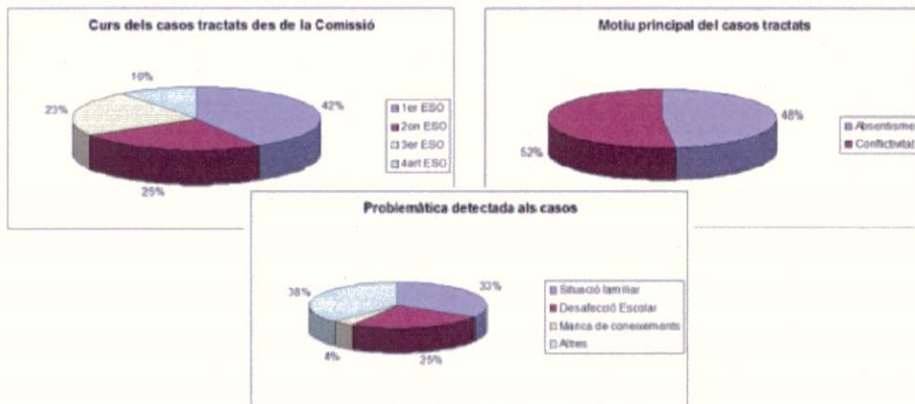
Aquesta comissió, per tant, va tenir el seu antecedent en el Pla Local d'Atenció a l'Absentisme, ja mencionat anteriorment. L'Institut va decidir que, durant el curs 2004-2005, part dels seus professionals dedicarien un temps setmanal a la comissió, en considerar que podria ser un element que ajudés a controlar l'absentisme i millorar la convivència al centre. Aquesta iniciativa va tenir el suport de l'EAP, Serveis Socials i l'Àrea d'Educació de l'Ajuntament de la ciutat. Vull esmentar, en aquest punt, la gran ajuda de la nostra assessora LIC (Equip d'Assessorament en Llengua i Cohesió Social), Dolors Flamerich, ja difunta.

Com a objectius de la comissió es van formular els següents:

- Tractar aquells casos d'absentisme detectats al centre (incorporació dels tutors/es).
- Dissenyar un pla d'intervenció conjunt.
- Tractar aquests casos tant des del vessant educatiu, psicològic i social, ja que hi intervé un equip interdisciplinari (institut, Serveis Socials i EAP).

L'equip que va formar la primera comissió va estar format per: Cap d'Estudis, Coordinador Pedagògic i psicopedagoga de l'Institut, psicopedagoga de l'EAP, Educador de Serveis Socials. Durant aquest primer curs també hi va participar una alumna en pràctiques de Treball Social. Els principis de funcionament s'abocaven en reunions setmanals d'una hora de durada, en les quals l'institut exposava els casos detectats i entre tots els professionals es dissenyava el pla d'actuació conjunta que es podia seguir. Al mateix temps, es feia un seguiment dels casos on ja s'estava intervenint. Així mateix, s'aprofitava aquest espai en algunes ocasions per fer entrevistes a famílies i/o alumnes.

Tot i que en un principi la comissió es va crear per tractar els casos d'absentisme, la presència d'aquest espai de diàleg afavoreix que s'hi puguin tractar altres casos relacionats amb la convivència del centre. Durant el curs 2004-2005 es van tractar 48 casos, dels quals un 19 % van estar derivats a la Comissió d'Absentisme de l'Ajuntament.

D'aquests gràfics podem extreure les conclusions següents:

- La problemàtica d'absentisme, que anys enrere era característica dels darrers cursos de l'ESO, s'estava trasladant cap als dos primers.
- El treball amb la família esdevé molt important, ja que en la majoria dels casos s'ha observat que la situació familiar influeix molt en el comportament de l'alumnat.
- Hi havia casos greus de desafecció escolar als dos primers cursos de l'ESO, a més de conflictivitat en bastants alumnes de 1r d'ESO.

Amb aquesta situació a l'institut, vam veure que la implementació de la Comissió Social comportava un grapat de beneficis:

- Era un òrgan que permetia conèixer la situació de l'absentisme i d'altres problemàtiques del centre, és a dir, ens servia com a un mitjà de detecció de totes aquestes dificultats.
- Permetia el treball coordinat dels professionals. Es podia fer un disseny, un seguiment i una supervisió dels plans d'intervenció.
- A nivell dels professionals, era un espai on es podien supervisar les intervencions i on també es podien explicar els neguits o dubtes professionals (positiu per evitar l'efecte *burnout*).

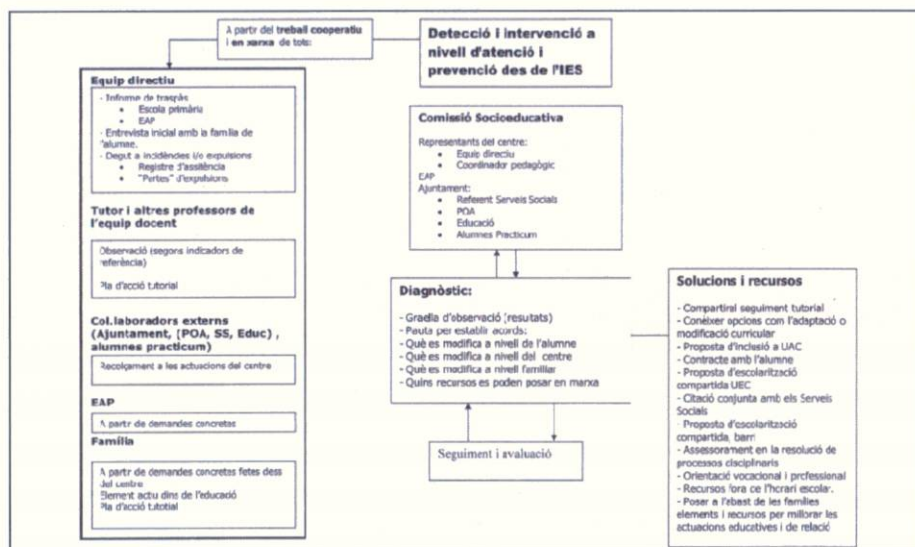
En finalitzar aquesta primera experiència, es van proposar una sèrie de millores de cara al curs següent:

- Ampliar el temps de la reunió, una hora resultava insuficient.
- Convidar els tutors i tutores a participar alguna vegada en alguna de les reunions perquè poguessin veure com funcionava.
- Implicar el professorat en tota aquesta tasca.
- Treballar paral·lelament amb les famílies d'una manera preventiva (reunions de pares i mares, entrevistes amb tutors i amb Serveis Socials...). Promoure reunions grupals per tractar problemàtiques similars.

- Millorar la detecció de l'absentisme i principalment el sistema que permeti informar ràpidament a la família que el seu fill/a no assisteix a classe.
- Promoure un programa de convivència i mediació al centre.

Les conclusions que es van extreure:

- Aquesta experiència va demostrar els beneficis i la necessitat que els professionals es coordinin i treballin conjuntament, així com la importància del treball en xarxa i interdisciplinari.
- L'absentisme és un símptoma d'altres problemàtiques.
- Necessitat de treballar plegats amb les famílies.
- Aquest espai es considera com un punt de trobada i d'intercanvi entre professionals.
- El bon funcionament de la comissió va fer que l'institut es plantejés una ampliació del temps que es dedicava a les reunions a dues hores setmanals.
- De cara al curs següent, calia millorar la detecció de l'absentisme i principalment el sistema que permetés informar ràpidament a les famílies de que el seu fill/a no assistia a classe.

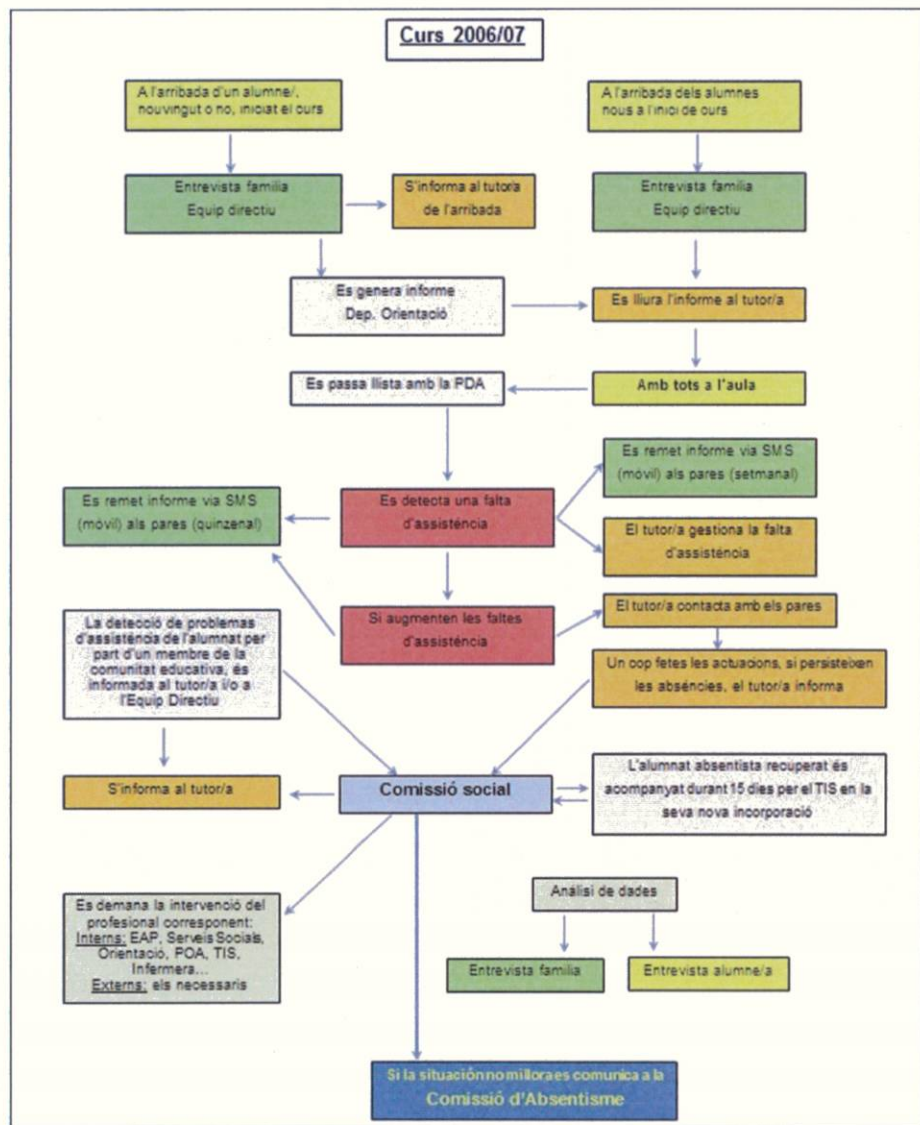
Dit i fet, va arribar el curs 2005-2006 i amb molta il·lusió i motivació vam donar continuïtat al projecte i, a més, intentant incorporar totes les millores que havien sorgit a l'avaluació del projecte del curs anterior. Com a cap d'estudis i amb l'ajuda del director, vam introduir dins de l'horari del centre la possibilitat que tot el personal implicat en la Comissió Social tingués dues hores reservades per poder portar a terme les reunions setmanals, tradició que es va estendre als cursos següents. S'hi va implicar el professorat del centre de tal manera que la Comissió Social era una part més de tots nosaltres i sense la qual el centre ja se sentiria coix. Al mateix temps, es van programar les reunions grupals informatives de pares i mares, amb un seguiment bastant important.

Potser el punt més feble continuava sent aconseguir que les famílies s'assabentessin de la no assistència dels seus fills als centre, a pesar del gran esforç realitzat pels tutors i tutores de cada grup, que telefònicament feien una gran feina en aquest sentit. Doncs vet aquí que a la tardor de l'any 2005 ens vam veure ungit per un raig de sol que ens va donar una empenta definitiva per a la consecució d'un projecte inclusiu i viable de cara a un alumnat que tant ho necessitava.

M'explico. En aquell moment es va posar en marxa per part de l'administració del president Zapatero el Projecte Proa (*Proyecto de Refuerzo, Orientación y Apoyo*). Nosaltres ens trobaven dins dels 21 instituts més desfavorits de Catalunya i això va precipitar la concessió d'aquest projecte. Allò que per algun institut de la ciutat es va rebre com una cosa dolenta, per nosaltres va suposar una injecció important en tots els sentits. Per una part, membres de l'equip directiu ens vam formar per tal de realitzar un pla estratègic amb uns objectius que portessin l'institut a una dimensió totalment diferent, sempre tenint en compte les dificultats de l'entorn. Per l'altra, se'ns va assignar un pressupost per curs amb uns diners que permetien portar-lo a terme. Vam començar a veure oportunitats en el que abans veiem únicament com a problemes.

En un principi les dues coses que van tenir una major incidència a nivell intern van ser l'adjudicació d'un pressupost important i l'arribada d'un TIS (Tècnic d'Integració Social). El pressupost ens va

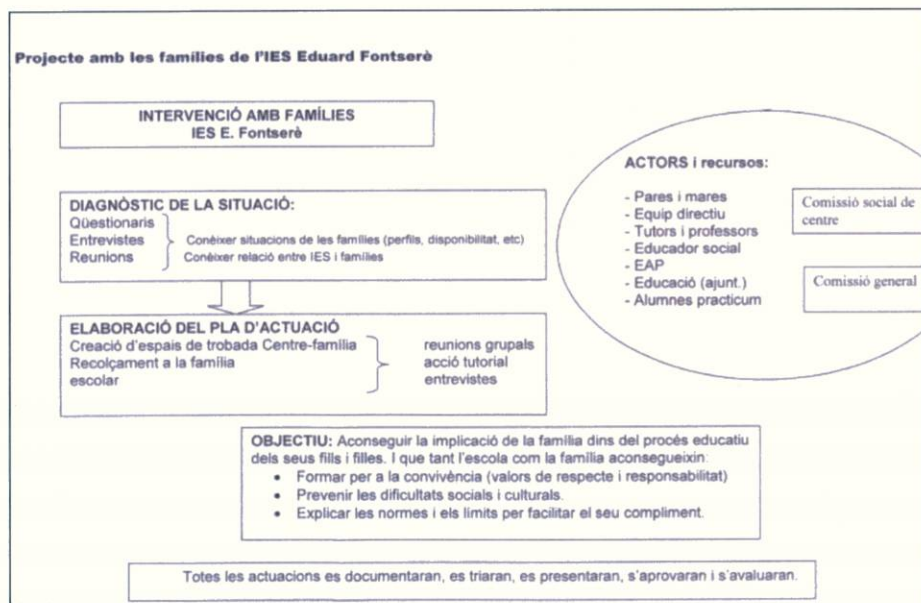
permetre, a part de minimitzar altres mancances, la compra d'un sistema de control de l'assistència de l'alumnat que ens va donar la immediatesa que necessitaven els tutors per acabar d'una vegada per totes amb el problema de l'absentisme (d'un 19 % inicial es va passar a un 1 % residual). Mitjançant un elaborat

sentat per Emma de la Haba i Marta Sánchez, que en moments molt preocupants per l'existència de bandes llatines i problemes de conflictivitat externs al centre ens van recolzar i ens van proporcionar una tranquil·litat que, en uns moments difícils, va resultar essencial. Així mateix, s'ha de reconèixer la tasca desenvolupada pel Programa de Mediació intern del centre portat pel TIS i la Professora Maria Farré, a més de la gran col·laboració que vam tenir per part de Francesc Coll, caporal del Cos de Mossos d'Esquadra i altres membres de l'equip de la ORC (Oficina de Relacions a la Comunitat).

Què podem dir de l'Esplai la Florida? Des de un primer moment, en què se'ls van deixar els espais de l'institut per realitzar les colònies d'estiu, es va crear un nexa que es va allargar en el temps fins a les últimes col·laboracions en els Projectes d'APS, que Jordi Ibáñez i Maria Bruno van crear quan encara no es coneixien per aquest nom.

Per finalitzar, podem observar al gràfic següent la manera que es va treballar el projecte amb les famílies.

protocol d'absentisme, es va aconseguir que tot el professorat utilitzés una PDA per passar llista a cada hora, i d'una manera immediata arribava a l'ordinador central i sortien SMS's informant les famílies de qualsevol incidència, de tal manera que, com es pot veure al gràfic, a la Comissió Social arribaven els casos més complicats i allà es prenia una decisió ràpida i de manera consensuada. Aquest va ser un punt clau de la lluita contra l'absentisme.

L'altre punt clau va ser l'arribada del TIS Marc Ferrando, que es va encarregar de prendre un contacte molt proper amb l'alumnat i, sobretot, d'aquell més feble i susceptible de caure en l'abandonament. Tot plegat va ser un moment en què es va fer un punt d'inflexió i es van aconseguir fites importants per al nostre alumnat que, en definitiva, era el més important per a aquells que conformàvem un centre que intentava apropar-se el més possible als sentiments de l'alumnat i les seves famílies.

Tot sigui dit, no va ser un camí de roses. Al començament, el centre estava completament aïllat de l'exterior, de fet no hi havia una bona relació ni tan sols amb l'escola de primària del costat i, per suposat, amb les altres de la zona. Durant el primer curs es va intentar aconseguir un acostament no solament a les escoles, sinó també a totes les entitats de l'entorn amb la persecució d'un objectiu que ens ha guiat sempre, com és el de fer un treball en xarxa. No podien concebre un institut que fos com un bolet allà plantat sense aportar i rebre l'energia de l'entorn. Per tant, vam fer un gran esforç en aquest sentit, que va donar també els seus fruits.

Un altre repte important va ser l'acollida d'un alt grau d'immigració que representava en alguns moments prop del 70 % i 25 nacionalitats diferents, a més del ressentiment que algun compatriotes sentien per un institut que els havia abandonat a la seva sort, sense cap tipus d'orientació. Recordo el calvari d'una part del professorat que era increpat quan es dirigia al metro, o també d'una part de l'alumnat que no havia aconseguit el GES i que de mica en mica, mitjançant un apropament a ells i els efectes del Programa POA, vam aconseguir que els canviés el tarannà. En aquest punt he de mencionar la gran ajuda proporcionada pel Programa de Mediació Comunitària del nostre Ajuntament, repre-

En conclusió, en un període de temps d'uns 12 anys es van desenvolupar bastants projectes amb l'única finalitat que el nostre alumnat estigués més ben atès en tots els sentits i, al mateix temps, que els poguéssim proporcionar un apoderament tant a ells com a les seves famílies que va augmentar la seva autoestima i les seves possibilitats de cara a un futur millor. De fet, amb aquest objectiu també es va aconseguir que el professorat del centre, que havia passat per moments realment complicats, s'unís en una feina col·lectiva i que els va proporcionar moments de gran satisfacció. Queda clar que la Comissió Social que es va crear va ser un instrument de gran vàlua per poder aconseguir aquests objectius de què estem parlant, on l'alumnat i les seves famílies eren el focus i la raó de ser de tots els nostres esforços. Volem reiterar la nostra gratitud a l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat, que sempre va estar al nostre costat, i molt especialment a totes les persones que he mencionat.

Juli Díaz Otero,
amb la col·laboració inestimable de **Maria Carvajal García**

3.2. AULA D'ESTIU.

Volem evitar la desigualtat basada en l'origen geogràfic o cultural

Som una associació sense ànim de lucre que plantegem la necessitat de reconsiderar el concepte de ciutadania i a partir d'aquí redissenar i obrir noves possibilitats d'intervenció social en el territori, treballant l'apoderament i la participació de les persones com a elements clau de la transformació social, la integració i la inclusió social i laboral.

Per aconseguir aquest objectiu, partim de la consideració de la ciutadania com a concepte dinàmic, que es pot diferenciar en dos àmbits: com a estatus i com a procés. Fins al moment la nostra tasca s'ha desenvolupat principalment, encara que no de manera exclusiva, en el primer ítem, centrant la nostra tasca en l'acollida de persones immigrades, en l'orientació en aspectes referents a la situació legal i l'accés als serveis bàsics. Avui acceptem el repte d'obrir el nostre treball a l'àmbit de la ciutadania com a procés, incorporant elements que millorin la convivència i la participació del conjunt de la població, perquè junts, la nova ciutadania, la població autòctona i les institucions, puguem treballar en la construcció d'una societat més justa i cohesionada.

Què oferim a **Cultura Tretze**:

Acollim

- Aula de llengua per a adults
- Atenció individualitzada
- Orientació laboral
- Espai d'apoderament per a dones

Encaixos

- Adreçat a infants i joves acabats d'arribar i a les seves famílies, sobretot en l'assessorament en processos de reagrupament.

TEA (Tallers d'Estudi Assistit)

- Projecte d'estudi assistit amb l'objectiu de complementar l'activitat escolar fent ús del català, així com de donar respostes a les necessitats dels nens i nenes i millorar les seves expectatives d'èxit escolar.

TAF (Taller d'Acollida a Famílies)

- Adreçat a famílies immigrades amb fills escolaritzats als centres educatius amb participació a l'AMPA, per recolzar principalment l'èxit escolar, la cohesió social i l'educació intercultural.

Tallers

- Estrès i dol migratori
- Educació emocional
- Interreligiositat i convivència
- Aprendre a viure junts
- Estereotips – Prejudicis

Enllaços

- Aula d'Estiu
- Català per a joves

L'objectiu general

- Donar suport en l'estudi i les tasques escolars a infants i joves d'origen estranger.

Els objectius específics

- Oferir recursos per a l'estudi, tant humans com logístics, a infants i joves que no en tenen o no tenen els que necessiten.
- Facilitar la integració a la societat d'acollida.
- Fomentar l'autonomia personal i el respecte als altres.

AULA D'ESTIU

Descripció general

L'Aula d'estiu és una aula d'aprenentatge de la llengua catalana per a joves nouvinguts de 1r d'ESO a 1r de Batxillerat que faci menys d'un any que són a Catalunya i que no s'hagin incorporat encara a l'institut o hi siguin de fa poques setmanes. Està pensada per oferir un espai d'acollida durant el mes de juny i juliol a aquests joves, perquè puguin conèixer alguns aspectes de la societat que els acull, el sistema educatiu, la llengua i la cultura catalanes, i gaudir d'un recurs de lleure per compartir amb altres joves que es troben en la mateixa situació. Per això, la programació preveu accions específiques d'aprenentatge de la llengua mitjançant material escolar adaptat per a aquest objectiu i accions lúdiques que incorporen sortides a recursos de la ciutat i de Barcelona (Caixa Fòrum, piscines de l'Hospitalet, Oficina d'Emancipació Juvenil, Patis Oberts, Espai Social de Fabricació, entre d'altres). Es realitza en grups de 10 joves cadascun, dinamitzats per una monitora.

Té una periodicitat diària, de dilluns a divendres del 25 de juny al 25 de juliol, de 9 a 13h i es realitza a l'Associació Cultura Tretze.

Com que el juliol és el mes en què s'acaba el curs escolar, hi ha molts infants i joves que interrompen el seu procés d'aprenentatge o que no l'han iniciat. L'aula d'estiu vol cobrir aquest espai temporal donant una continuïtat al treball de llengua fet a l'escola o iniciar-lo.

Davant d'aquesta realitat, ens plantejem que una possible forma de treballar amb aquests joves seria oferir-los un espai on tinguessin algun referent pròxim a la seva realitat que els assessori i ajudi a desenvolupar el coneixement de l'idioma, fomentar la seva autoestima i autonomia i acompanyar el primer contacte amb la cultura d'acollida.

D'altra banda, hem observat que els infants que acaben d'arribar presenten unes actituds d'observació i de cautela vers la nova realitat. En molts casos és molt diferent del que havien viscut als països d'origen, ja que els canvia de sobte l'estructura familiar, les seves persones de referència es veuen altre cop modificades i pateixen un procés de pèrdua tant familiar com de l'entorn.

Destinatari

Està destinat a joves d'entre 12 i 17 anys que faci menys d'un any que han arribat al país i que hagin o no començat el curs escolar.

Es treballa per grups de nivells diferenciats que poden variar durant els primers dies:

- Novells, que porten més temps a la ciutat, tenen més coneixements o l'escolarització els ha permès més coneixements de la llengua.
- Nouvinguts, que han arribat més recentment o no tenen tant coneixement de la llengua.

Sovint els grups s'ajunten per compartir experiències.

Objectius

Objectiu general

- Donar suport socioeducatiu a infants i joves que acaben d'arribar a la ciutat provinents d'altres països.

Objectius específics

- Promoure la inserció al món escolar i a la vida del barri/ciutat oferint recursos per a l'estudi, tant humans com logístics, a infants i joves nouvinguts.
- Fomentar l'autonomia personal i el respecte als altres.
- Acompanyar les famílies en el procés d'acollida del menor.
- Detectar situacions de vulnerabilitat o urgència dels menors.
- Ensenyar llengua catalana com a llengua vehicular.

Organització

L'horari de treball de l'equip educatiu és de 8:30h a 14:00h de dilluns a divendres i està organitzat de la manera següent:

- De 8:30 a 9:00h, tasques d'organització.
- De 9:00 a 9:15h, acollida dels infants i joves.

- De 9:15 a 13:00h, aula d'estiu (atenció als infants i joves).
- De 13:00 a 14:00h, breu valoració del grup. Preparació de les activitats de l'endemà.
- Divendres de 13:00 a 14:00h, reunió d'equip d'educadors per valorar i programar.

Metodologia

L'Aula d'Estiu té dues línies de treball:

Per una banda, les activitats més formals, emmarcades a l'aula, on es treballa la part teòrica de l'aprenentatge de la llengua catalana a partir de fitxes, jocs, dinàmiques, amb material propi elaborat per l'associació i amb material de la Generalitat de Catalunya específic per a infants i joves nouvinguts.

D'altra banda, les activitats més lúdiques, que serveixen per posar en pràctica i interioritzar els coneixements adquirits a l'aula.

Totes les activitats giren a l'entorn del coneixement de la ciutat, i de la llengua per a l'escolarització futura. D'aquesta manera, tant les activitats de llengua com les activitats lúdiques estan relacionades amb aquest eix.

També treballem per als hàbits saludables mitjançant els tallers i fem un seguiment diari de l'esmorzar.

La pràctica regular d'activitats físiques es treballa amb sortides a la piscina, excursions, participacions en jornades esportives de la ciutat, participació i coordinació amb equipaments i recursos municipals amb oferta d'oci i activitats esportives per a infants i joves (per fer la corresponent derivació en acabar l'Aula d'Estiu), etc. Dins d'aquest marc, és imprescindible la implicació i/o participació de diferents ens socioculturals i esportius de la ciutat: associacions del lleure (esplais, moviments...), associacions culturals (colla de diables, geganters, castellers, biblioteques...), escoles, entitats esportives, etc.

L'equip educatiu comença la seva feina uns dies abans per planificar, programar i adequar l'espai; l'horari durant l'activitat és més

ampli, per tal d'organitzar les activitats, acollir els joves i fer les valoracions; i acaben uns dies després per recollir l'espai i valorar l'activitat.

La relació amb la família comença amb una entrevista individual on es recullen una sèrie de dades, com ara si els fills o filles ja estan escolaritzats o estan a l'espera de plaça, a quina escola van (si ja hi van), nom del tutor o tutora, quin curs faran, si tenen cap problema de salut per destacar, etc. Després els anem explicant l'evolució, actitud, etc. i elles ens expliquen les dificultats i angoixes que tenen amb els fills o filles. També se'ls informa de serveis i/o entitats on poder portar els infants i joves i se'ls intenta implicar en el procés d'incorporació a l'escola (si encara no hi han entrat) o en la vida a l'escola (si ja hi assisteixen), per tal que hi participin. També se'ls explica allò que treballem a l'Aula, per tal de donar continuïtat des de casa als hàbits i coneixements adquirits.

Activitats

L'activitat es desenvoluparà per a tots els joves:

- De dilluns a divendres, de 9 a 13h.
- Del 25 de juny al 25 de juliol, de 9 a 13h.

Les activitats responen als objectius específics de donar a conèixer als infants i joves la societat d'acollida i el teixit associatiu del barri i de la ciutat, per tal de fer-los més propers i establir possibles lligams entitat - infants/joves.

Dins d'aquest marc és imprescindible la implicació i/o participació de diferents ens socioculturals de la ciutat:

- Associacions del lleure (esplais, moviments...)
- Associacions culturals (colla de diables, geganters, castellers, biblioteques...)
- Escoles
- Entitats esportives
- Etc.

Donem cobertura a necessitats derivades del fenomen migratori, posant especial èmfasi en els dèficits d'informació i suport a la nova ciutadania en la fase de primera acollida. Volem evitar la desigualtat basada en l'origen geogràfic o cultural i per això busquem canals de comunicació i punts de trobada entre persones nouvingudes i la societat d'acollida.

**Marta Gutiérrez Álvarez, Pau Gil Azorín, Lola Novella Calvo,
Mario Ciccorossi, Sílvia Mora Romero, Sara Tutusaus Lobato.**
Associació Cultura Tretze

3.3. JORNADA VIRTUAL MATEMÀTICA. CRP L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

*Fer mates en grup i d'una manera diferent
va ser engrescador*

Alumna de l'Escola Provençana

Presentació

La Jornada Virtual Matemàtica (JVM) és una activitat de dinamització de zona, relacionada amb l'aprenentatge de les matemàtiques, i més concretament amb la dimensió de resolució de problemes, on participen conjuntament els nens i nenes de sisè de les escoles públiques de primària i els nois i noies de primer d'ESO dels Instituts de Secundària de l'Hospitalet.

Aquesta activitat està emmarcada en els Seminaris de Coordinació entre etapes (Primària-Secundària) amb l'objectiu que hi hagi una coneixença entre les escoles de primària i els instituts de referència, i que a partir d'aquesta activitat compartida s'estableixin vincles que facilitin la coordinació i coherència entre etapes, que és una de les finalitats del Seminari.

Actualment el Centre de Recursos Pedagògics realitza, cada curs, cinc Seminaris de Coordinació entre centres de Primària i Secundària, distribuïts per barris o districtes per cobrir totes les escoles i instituts públics de la Ciutat de l'Hospitalet de Llobregat.

- Zona Centre-Sant Josep-Sanfeliu
- Zona Santa Eulàlia
- Zona Bellvitge-Gornal
- Zona Collblanc-Torrassa-Florida
- Zona Can Serra - Pubilla Cases

Aquest curs 2017-18 les zones on s'han realitzat JVM han estat les tres primeres.

Origen i desenvolupament en el temps

La primera JVM va sorgir d'una proposta des del Seminari de Coordinació de la zona de Santa Eulàlia el curs escolar 2011-12.

Volien fer una activitat entre centres (en aquest cas, matemàtica), que fos creativa, participativa i divertida, que els pogués permetre, a més a més de treballar la resolució de problemes, passar una bona estona.

Per tant, varen decidir preparar activitats i problemes diversos, tant en temàtica, com format i dificultat, penjar-los en un web i resoldre'ls tots junts el mateix dia. Cada grup classe proposa una activitat o situació matemàtica i ha de resoldre les que han preparat la resta de grups classe.

El curs 2014-15 el Seminari de coordinació de la zona de Bellvitge-Gornal va decidir realitzar també la seva JVM, a la qual van anomenar Bellmat i des de llavors l'han fet cada any.

I aquest curs 2017-18 els centres de la zona del Centre, Sant Josep i Sanfeliu s'han afegit a la proposta i també han organitzat la seva Jornada Virtual Matemàtica.

Organització de la Jornada

Amb el temps, cada seminari s'organitza de manera diferent, però la base de l'activitat sempre és la mateixa:

Una primera fase en la qual cada grup classe tria un problema o activitat que serà la que penjaran al web. És el professorat de matemàtiques el que treballa a l'aula amb l'alumnat els problemes que volen proposar. Aquí és on la proposta de que hi hagi diversitat de temàtica i dificultat s'ha de tenir en compte.

Una segona fase en què tothom penja al web que prepara el CRP el problema o situació que han decidit més adequat: enunciats, dibuixos, qüestions o pistes si així ho consideren.

La tercera fase és el dia de la JVM. El mateix dia, l'alumnat de 6è i de 1r d'ESO resolen els problemes que han preparat els altres grups. La dinàmica de treball recomanada és fer-ho en petits grups, que entrin al web i, a mesura que van resolent els problemes, van escrivint la solució, o solucions possibles. I en alguns casos també el procés de resolució.

Després de la Jornada, cada grup entra al web per poder veure quines solucions han donat la resta de grups al seu problema i posar la solució correcta. I responen felicitant o animant a revisar els que no han respost la solució prevista o ho han fet d'una altra manera.

Per últim es demana que en facin una valoració. És la veu i l'opinió dels nois i noies, o dels grups que hi han participat.

Evolució de la Jornada Virtual Matemàtica

Com ja hem comentat abans, cada Jornada s'ha anat organitzant i preparant des del seminari de coordinació de cada zona amb les persones que porten la coordinació pedagògica i els caps d'estudis; els professionals del CRP donem suport en el tema del web i fem seguiment de les diferents fases, i després a cada centre és el professorat i l'alumnat qui la porta a terme.

La incorporació de nous seminaris que també volen fer la JVM i la valoració posterior a la jornada ha anat portant a noves reflexions sobre com millorar-la i com incloure més participació del professorat en l'organització. També possibilitant que hi hagués algunes sessions de formació per al professorat sobre la dimensió matemàtica de resolució de problemes (més competencials). Que abans de penjar els problemes, el professorat de matemàtiques pugui treballar sobre l'aprenentatge, els processos de resolució, aplicacions i situacions més significatives i reals o quotidianes.

També sobre les estratègies i gestió d'aula més indicada, com treballar en petit grup i grups cooperatius repartint-se les tasques entre els membres de cada equip.

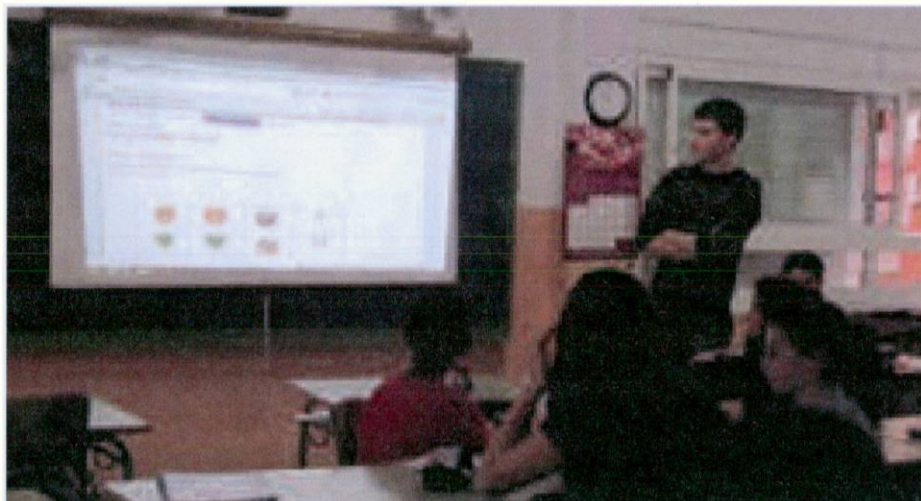
Les eines digitals permeten cada vegada més que el dia de la JVM tot l'alumnat pugui tenir ordinador per poder fer els problemes de manera virtual i immediata. I poder veure directament en una pantalla com els altres grups estan també resolent els problemes.

L'evolució futura de les Jornades virtuals matemàtiques pensem que passarà per:

- Fer coincidir les dates de les JVM que ja es fan, de manera que sigui un mateix dia en què tots els centres l'estiguin fent. Això donarà una visió més global i participativa, de ciutat.

- Proposar als seminaris de coordinació de les zones que encara no fan la JVM que hi participin. Aconseguir que sigui una activitat de tothom.

La veu dels alumnes. *Extret de les valoracions d'una de les JVM de Santa Eulàlia*

Escola Frederic Mistral

- Ens han agradat molt els problemes que ens han preparat els altres centres tot i que alguns al principi semblaven molt difícils
- Ha estat una forma de conèixer com treballen els companys i companyes dels altres col·legis i instituts.
- Ens agradaria repetir activitats com aquesta, tot i que vam passar alguns nervis

Escola Bernat Desclot

- En ha agradat molt i ens ho hem passat bé veient les presentacions. En ha divertit veure ex companys de l'escola i també altres amics del barri.
- La jornada matemàtica ha estat positiva. Ens han agradat els problemes que hem fet tant a classe com els de la jornada. Han estat divertits per ser diferents i per fer-los en grup.

Escola Pompeu Fabra 6èB

- La jornada virtual matemàtica ens ha agradat perquè hem vist els companys d'altres centres a la presentació i perquè hem treballat les mates de forma diferent a com ho fem durant el curs

Escola Pompeu Fabra 6è A

- La valoració de la jornada ha estat positiva, ja que els alumnes de 6è A hem trobat interessants les activitats i veure els companys d'altres escoles a la presentació.

Escola Provençana

- A nosaltres ens va agradar molt poder escollir el problema que volíem presentar, va ser divertit.
- Fer mates en grup i d'una manera diferent va ser engrescador.

Institut Llobregat

- Ens ha semblat una experiència divertida i entretinguda. Ens ho hem passat molt bé fent les activitats!
- L'activitat que més ens ha agradat ha estat la de La taula whatsapp, proposada per l'Escola Pompeu Fabra. Felicitem als nois i noies i a la professora de 6èA per haver triat aquesta activitat. Heu triomfat!

Institut Bisbe Berenguer

Aquestes són algunes de les aportacions dels alumnes:

1r A

- "M'ha agradat perquè he après coses noves."
- "Ens va agradar veure les fotos d'altres instituts-escoles, perquè vam reconèixer a antics companys."
- "En general ens van semblar difícils, encara que hi havia alguns molt fàcils".

1r B

- "Els problemes eren una mica llargs, però si anaves pas per pas es podien resoldre."
- "Els primers eren fàcils i els segons difícils."
- "Era interessant per veure els problemes que feien els altres instituts."
- "Caldria millorar l'enunciat dels problemes, alguns no s'entenia bé el que s'havia de fer."

1r C

- "Ens ha semblat entretingut, perquè era un repte que havíem de superar."
- "Hem exercitat el cervell. Hi havia alguns fàcils (el de fer les operacions) i d'altres més difícils (el del dau)."
- "Hem treballat en parelles i ens hem ajudat."
- "Ens va agradar molt veure les fotos de les altres escoles i instituts, perquè coneixíem a alguns."

Institut Santa Eulàlia

- "Als alumnes de 1r ESO de l'Institut Santa Eulàlia ens ha encantat perquè va ser una experiència molt maca encara que molt curta!!!"
- "Sempre és bo saber que es poden fer mates divertint-se!"
- "Esperem tornar a repetir aquesta experiència d'aprenentatge."

Pilar Domínguez Merino
Dolors Villaró Capdevila
CRP de l'Hospitalet de Llobregat

3.4. LA LLIGA DELS LLIBRES. ESCOLES I BIBLIOTEQUES: UNA RELACIÓ IMPRESCINDIBLE.

Per viatjar lluny, no hi ha millor nau que un llibre.
Emily Dickinson

La Lliga dels Llibres s'emmarca en el programa de dinamització de la lectura que s'ofereix a les escoles i que es porta a terme des de les biblioteques municipals, juntament amb altres propostes com les visites escolars, el préstec de lots documentals, el projecte Tàndem...

Seguint les directrius de la UNESCO per a les biblioteques dels centres educatius, la lectura és una de les claus de l'aprenentatge i de l'èxit escolar. La biblioteca esdevé una aliada del centre educatiu en el foment de la lectura, organitzant i promovent activitats i programes que tenen com a objectiu fer lectors i lectores amb capacitat de comprendre, interpretar i gaudir de textos i d'imatges, independentment del seu suport.

És amb aquesta idea que les biblioteques de l'Hospitalet, amb el suport de la Regidoria d'Educació, vam crear *La Lliga dels Llibres* el curs 1996/1997.

La Lliga dels Llibres permet la lectura autònoma i també compartida, fer activitats complementàries a les lectures proposades per millorar-ne la comprensió i formar part del Pla de Lectura del centre.

La promoció i la potenciació de l'hàbit lector i l'aprenentatge actiu són alguns dels objectius que tenen en comú els centres d'ensenyament i les biblioteques públiques.

Amb *La Lliga dels Llibres* pretenem:

- Engrescar els nois i les noies en el plaer de la lectura
- Reforçar la mecànica lectora
- Ajudar els alumnes a desenvolupar actituds positives per l'aprenentatge
- Reforçar l'hàbit, el domini i la comprensió lectora
- Dotar de llibres les biblioteques escolars

- Apropar la lectura i les biblioteques a les famílies
- Crear un esdeveniment cultural i educatiu important, que els alumnes recordaran.
- Fomentar l'aprenentatge de la llengua anglesa

La Lliga dels Llibres s'adreça als nens i nenes de 5è curs de Primària per dos motius principals. En primer lloc, perquè en aquesta etapa els alumnes es troben en un moment clau del seu desenvolupament intel·lectual, on es combina la comprensió lectora, el domini de la lectura i l'escriptura. En segon lloc, els nois i noies estan motivats per assumir reptes, per superar-se, per aprendre i acceptar normes.

Es tracta de convertir la lectura en un joc de grup que faci descobrir el llibre com un company en el temps de lleure. Amb *La Lliga dels Llibres*, les biblioteques municipals i les escoles sumem esforços, interessos i recursos.

L'esperit de *La Lliga dels Llibres* és apropar als alumnes un ampli ventall de lectures de caràcter lúdic, allunyades del concepte de "deures", que siguin font de plaer, entreteniment i coneixement. És una activitat ideada amb cura i estimació cap als alumnes.

S'intenta fugir al màxim de la competitivitat i es treballa molt la idea que la recompensa és participar en el joc i descobrir o gaudir de les bones estones que proporciona una lectura determinada. No hi ha establert cap tipus de premi per al grup guanyador, el premi és la festa final que s'ofereix a tots els alumnes i mestres que hi han participat.

Mecànica del joc

La Lliga dels Llibres s'ofereix a les escoles a través de la guia Intro de programes i recursos de la xarxa educativa de la ciutat.

A principi de curs reunim tots els tutors dels grups que participaran en la *Lliga* per presentar l'activitat i les lectures de l'edició en

curs. Aquesta activitat va a càrrec de Neus Juvillà, especialista en dinamització de projectes educatius infantils i juvenils.

A cada grup classe els proposem la lectura d'un lot de 15 llibres, els mateixos llibres per a tots els grups participants. Els lots són donats per l'Ajuntament i, a més, tots els títols es poden trobar a les biblioteques de la ciutat. Fins al curs 2016-17 les lectures les triava Jaume Centelles, mestre de l'Escola Sant Josep El Pi i especialista en literatura infantil i juvenil. Aquest curs, la selecció l'ha feta Paula Jarrín, de la llibreria Al·lots, especialitzada també en literatura infantil i juvenil.

Per seleccionar els llibres es busquen històries que no siguin gaire llargues, amb frases entenedores, amb protagonistes ben definits i amb una important presència de diàleg.

Les temàtiques dels llibres són molt variades: llibres d'acció, misteris, aventures, llibres de viatges, de famílies, llibres que emocionen o que fan riure, llibres d'autors novells i autors de prestigi. Principalment els llibres estan escrits en català i castellà i, des de fa poques edicions, un llibre senzill en anglès. En els últims anys també s'ha incorporat un llibre de poesia i un de còmic. En definitiva, un bon ventall de literatura juvenil.

La participació en *La Lliga dels Llibres* és col·lectiva, cada grup-classe té l'oportunitat de llegir els 15 llibres proposats, cada alumne pot llegir tants llibres com vulgui, no és lectura obligatòria. Amb l'activitat s'ajuda els mestres a desvetllar l'interès pels llibres.

Després de llegir-los, cada grup-classe ha de preparar preguntes-parany sobre les lectures fetes, que aniran adreçades als grups amb els quals jugaran; per tant, com més llibres llegits, més possibilitats d'encerts.

La Lliga dels Llibres s'estructura en successives partides eliminatòries entre els grups-classe de les escoles participants. En aquestes partides es faran les preguntes proposades pels alumnes. Cada grup ha de preparar un màxim de quatre preguntes per cada un dels llibres llegits; les preguntes han de ser concretes i enginyo-

ses, han de respondre a qüestions sobre els personatges, les situacions, els paisatges..., no han de preguntar sobre cites textuales dels llibres.

Les casuístiques de les preguntes són molt variades, per això es crea la comissió de correcció, formada per la dinamitzadora i alguns mestres de les escoles.

A partir del mes de maig, les biblioteques de la ciutat acullen les partides entre els grups-classe. La partida final té lloc a la Biblioteca Central Tecla Sala.

El primer any, la final es va fer a l'Auditori Barradas amb la presència de les famílies, però la valoració va ser molt negativa i es va decidir fer-la en una biblioteca. Des de la inauguració de la Biblioteca Central Tecla Sala, l'any 1999, la final es fa en aquest equipament i sense presència familiar.

Un cop celebrada la final de *La Lliga dels Llibres*, l'activitat es clou el darrer divendres del mes de maig amb una festa als jardins de la Biblioteca Can Sumarro, on es reuneixen tots els alumnes i mestres participants. La festa ha variat al llarg del temps, però sempre s'hi ofereix algun tipus d'espectacle. El que agrada més és el de màgia.

El centre de Recursos Pedagògics de la ciutat ofereix activitats complementàries com ara propostes de treball i enllaços a pàgines web sobre els llibres seleccionats.

Cada any també ens visita algun dels autors o autores dels llibres que s'han llegit. Durant aquests més de vint anys ens han visitat: Patxi Zubizarreta, Gemma Lienas, Jaume Cela, Joan Manuel Gisbert, Anna Calzada, M. José Orobitg, Mar Benegas, Carles Sala i, aquest curs 2017/2018, Francesc Puigpelat. Alguns anys ens han acompanyat en la festa final i altres anys hem fet una trobada en alguna biblioteca amb tres o quatre grups escolars.

El paper de la dinamitzadora és essencial en aquesta activitat. Durant el curs visita cada grup-classe un parell de vegades per ex-

plicar l'activitat, comentar les lectures, vetllar pel ritme, el treball i la participació de l'escola, i animar-los a continuar llegint.

També és bàsic en tot procés lector el paper de les famílies i per això, durant el curs, la dinamitzadora fa dues trobades amb els pares que vulguin conèixer l'activitat i les lectures proposades i així implicar-los en les lectures dels seus fills i filles.

La tasca dels mestres s'ha de centrar en el seguiment i acompanyament de les lectures dels alumnes i ajudar-los a preparar les preguntes de cada llibre. És molt important que el professorat llegeixi tots els llibres de *La Lliga dels Llibres* per tal de dinamitzar i compartir la lectura amb l'alumnat i poder valorar si les preguntes són, o no, adequades en el context del llibre.

La Lliga dels Llibres no ha parat de créixer. A la primera edició, el curs 1996/1997, hi van participar 7 escoles, amb 7 grups-classe, i aquest últim curs han estat 24 les escoles que hi ha participat, amb 36 grups-classe.

Les escoles que han participat al llarg d'aquests anys són:

Ausiàs March, Bernat Desclot, Bernat Metge, Busquets i Punset, Charlie Rivel, Ernest Lluch, Folch i Torres, Frederic Mistral, Gornal, Joan Maragall, Joaquim Ruyra, La Carpa, La Marina, Lola Anglada, Mare de Déu de Bellvitge, Màrius Torres, Milagros Consarnau, Pablo Neruda, Patufet Sant Jordi, Pau Casals, Pau Sans, Pau Vila, Pep Ventura, Pere Lliscart, Pompeu Fabra, Provençana, Ramon Muntaner, Ramón y Cajal, Sant Josep El Pi, Alpes, Canigó, Fax, Sant Gervasi, Sant Jaume, Tecla Sala i Can Vidalet.

Pressupost

2002	7.754,49
2003	8.839,06
2004	6.501,96
2005	5.087,43
2006	6.606,42

192) ARMA DE CONSTRUCCIÓ MASSIVA. BONES PRÀCTIQUES

2007	6.227,60
2008	7.090,42
2009	6.690,60
2010	16.260,02
2011	12.879,95
2012	12.971,45
2013	12.729,70
2014	13.635,83
2015	13.098,73
2016	13.508,93

Valoració general

La Lliga dels Llibres és una activitat valorada molt positivament pels mestres com a reforç i foment de l'hàbit lector de l'alumnat; assoleix l'objectiu d'ajudar a llegir més i millor i els mateixos alumnes la valoren també molt positivament, fins al punt que sovint demanen que es pugui fer el curs següent.

Totes les escoles fan una bona tasca per motivar la lectura. Els mestres tenen un paper molt important en l'acompanyament de la lectura durant tot el curs, juntament amb la dinamitzadora de l'activitat, Neus Juvillà, clau per orientar els alumnes en aquesta activitat. Les xerrades organitzades per a les famílies, amb molt bona acceptació, també són un reforç important de l'activitat en l'àmbit domèstic.

Hi ha un important nombre d'alumnes que adopten l'hàbit de la lectura diària i els nens amb problemes d'aprenentatge que hi participen augmenten l'autoestima i el seu aprenentatge en surt reforçat.

En els dos últims cursos s'ha introduït la lectura d'un llibre en anglès i estem en la fase de trobar el nivell adequat per a la majoria d'alumnes participants.

Si bé la fase de partides és en si mateixa una competició, en el fons és l'excusa per fer el joc, trobar-se amb altres grups i veure quin l'encerta més. La competitivitat és un element que, principalment, han de gestionar els mestres durant la realització de les partides. El premi global de l'activitat és una festa per a tots els participants.

La festa que clausura l'activitat té la importància de destacar la participació de tots els alumnes en aquest joc literari i obsequiar-los amb un premi global del qual tothom pugui gaudir. Un petit regal en forma de gorra és el record que s'emporten a casa.

L'escola Can Vidalet d'Esplugues també participa en aquesta activitat i el seu equipament de referència és la Biblioteca la Bòbila.

Els ajuntaments de l'Hospitalet i Esplugues tenen signat un conveni de col·laboració per a la franja d'usuaris de la biblioteca que pertanyen a la ciutat veïna.

Neus Juvillà, la dinamitzadora de la Lliga dels llibres.

Rosa Maria Tauste Fortuny
Núria Vila Rovira

del Serveis de Biblioteques
de l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat

3.5. LA COORDINADORA D'AMPAS DE COLLBLANC-LA TORRASSA. PARTICIPAR PER MILLORAR LES ESCOLES I ELS BARRIS.

La idea de la coordinadora va sorgir arran de la festa de la diversitat de 2015, per poder parlar i tractar temes educatius i associatius; per disposar d'un lloc on poder fer activitats i compartir-les i dinamitzar el barri

Presentació

A finals de novembre de 2015, en Roger i la Sandra de l'AMPA Escola Santiago Ramón y Cajal, l'Anna de l'AMPA Escola Màrius Torres, en Miquel de l'AMPA Escola Ernest Lluch, la Rosana i la Mari de l'AMPA Institut Margarida Xirgu, l'Anna i en Joan de l'AMPA EBM La Casa del Parc, es van reunir per impulsar la Coordinadora d'AMPAs de Collblanc-La Torrassa.

La idea de la coordinadora va sorgir arran de la festa de la diversitat de 2015, per poder parlar i tractar de temes educatius i associatius. Per poder disposar d'un espai on realitzar activitats i compartir-les i dinamitzar el barri. Va sorgir d'una sèrie de mancances i de falta de temps per poder acabar projectes començats, i també per fer un seguiment del barri i poder-lo millorar. Des del començament comptàvem amb l'ajuda i col·laboració de Nacho Pallàs de la FAPAC i també de la Direcció de l'Escola Bressol Municipal La Casa del Parc.

Organització del concurs de còmic

Com a primer projecte, la coordinadora es va plantejar crear un concurs de còmic i dibuix en què tinguessin protagonisme els monuments històrics del barri. Es va estudiar la formació d'un jurat amb persones que tinguessin coneixements d'història i de dibuix, i amb alguna vinculació directa amb Collblanc-La Torrassa. I aquest jurat va estar compost per Manuel Domínguez, president

del Centre d'Estudis de l'Hospitalet i professor de l'Institut Margarida Xirgu; Edu Barragán, dibuixant professional de l'Hospitalet i fundador de SputnikFX; Andrés Luque, director del Centre Cultural de Collblanc-La Torrassa; Irene Blázquez, directora de la Biblioteca Josep Janés; i Xavier Lara, dibuixant professional i professor de l'Escola Josó.

Vam proposar una reunió per poder exposar el concurs de còmic al Sr. Cristian Alcázar, regidor de districte, el qual va comentar que el concurs li semblava un projecte excel·lent, que comptàvem amb el suport de la Regidoria i que contactéssim amb el director del Centre Cultural, Sr. Andrés Luque. A partir d'aquí va començar a forjar-se el I Concurs de Còmic i Dibuix D2 de Monuments i Edificis Històrics de Collblanc-La Torrassa. Des del primer moment es va aconseguir la complicitat del Grup de Memòria de Barri JIS - Arrels Punt Òmia, Fundació Akwaba Punt Òmia i també la col·laboració d'Anna d'Art & Crafts. Elles s'encarregarien de proporcionar-nos unes plantilles perquè els infants poguessin dibuixar-les. Les plantilles representaven monuments i edificis històrics del barri i eren en blanc i negre, perquè cadascun dels participants hi plasmés el que li suggeria la seva imaginació. Un cop amb les plantilles i les bases del concurs, vam començar a contactar amb les escoles i entitats del barri.

El concurs va obtenir una acceptació excel·lent per part de la direcció de l'Escola Bressol La Casa del Parc, l'Escola Santiago Ramon y Cajal i l'Escola Charlie Rivel. La participació d'aquestes escoles en el concurs va ser molt elevada i els premis van estar molt repartits. Un dels motius per participar-hi va ser conèixer el barri a través d'un dibuix i després exposar-lo en diferents llocs emblemàtics com ara la Sala d'Exposicions de la Regidoria de Collblanc-La Torrassa, la Biblioteca Josep Janés o el mateix Mercat de Collblanc.

Una de les principals col·laboracions que vam tenir tant a nivell participatiu com de difusió va ser la de la Biblioteca Josep Janés. Durant un mes van fer una recopilació de material sobre història del barri i de llibres sobre com fer un còmic.

D'altra banda, ens vam proposar estendre el concurs a la resta del barri. En la primera edició, hi van participar un total de 52 comerços del barri, inclòs el Mercat de Collblanc. Des de botigues especialitzades en esports com SisensSurfShop, fins a restaurants com El Naranjito i també As de Pikas, passant per papereries i botigues de manualitats com ColorsPapereria i Art-Crafts. També hi han

participat, i cada vegada més, penjant cartells a la botiga i repartint plantilles als clients.

El concurs

L'objectiu del certamen és fomentar el coneixement del barri a través d'una activitat creativa com pot ser un dibuix, una auca o un còmic, on es pot reflectir el patrimoni històric de Collblanc-La Torrassa. La temàtica és lliure, però hi ha d'aparèixer algun monument o edifici històric del barri. És un concurs obert a tots els nens, nenes i joves de les AMPAs, entitats, escoles i associacions de Collblanc-La Torrassa.

Cada participant podia presentar un màxim de dos treballs, individualment o bé de forma conjunta (categoria En Família).

En funció de l'edat, es van crear categories (vegeu el quadre) i se'ls van posar noms relacionats amb el món del dibuix. Per exemple, Família Cebolleta consistia en un dibuix col·lectiu entre familiars i amics, independentment de l'edat (infants, pares i mares, avis i àvies, etc.).

GU-GÚ 6 mesos - 2 anys
PATRULLA CANINA 3-4 anys
BARRUFETS 5-7 anys
TOP SECRET 8-10 anys
PAFMAN 11-13 anys
TINTÍN 14-16 anys
QUATRE FANTÀSTICS 17-25 anys
FAMÍLIA CEBOLLETA per a famílies
PREMI ESPECIAL ANTONI BERNAL

Franja edad	Dibujo Libre	Colorear edificio /monumento histórico	Auca	Dibujo edificio / monumento histórico de barrio	Cómic
De 6 meses a 4 años					
De 5 a 7 años					
De 8 a 13 años					
De 14 a 16 años					
Mayores de 17 hasta 25 años					
En familia					

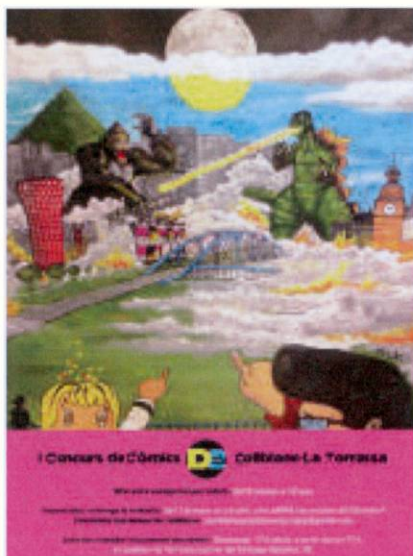
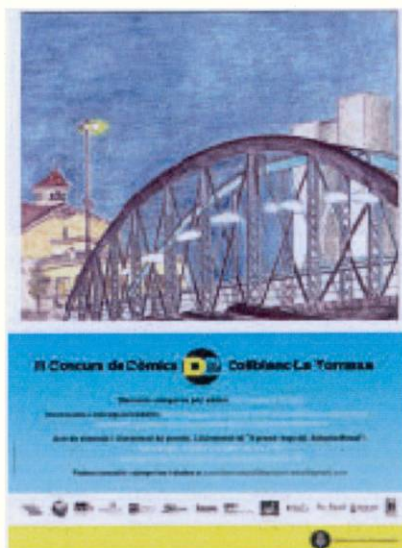
Un aspecte interessant del concurs és que qualsevol obra que hi participi pot convertir-se en la portada del cartell de la pròxima edició. Es concedeixen premis i diplomes segons la franja d'edat i també segons la modalitat. Els premis consisteixen generalment en lots de material de dibuix, cursos d'un taller de dibuix i llibres.

També es lliuren diplomes de participació i difusió a les escoles, entitats i associacions.

Recuperació de la Memòria de Collblanc-La Torrassa

Un altre dels objectius del concurs és recuperar la memòria de Collblanc-La Torrassa. Per això comptem amb la inestimable col·laboració del grup de memòria La Torrassa i Collblanc JIS -ARRELS Punt Òmnia, del Museu d'Història de l'Hospitalet, de la Regidoria Collblanc- La Torrassa i del Centre d'Estudis de l'Hospitalet.

Aquest concurs ens permet reconèixer i agrair el treball de veïns i veïnes de Collblanc-La Torrassa. En la segona edició vam contactar amb la família d'Antoni Bernal i Romero i li vam plantejar la creació d'una nova categoria denominada Premi Especial Antoni

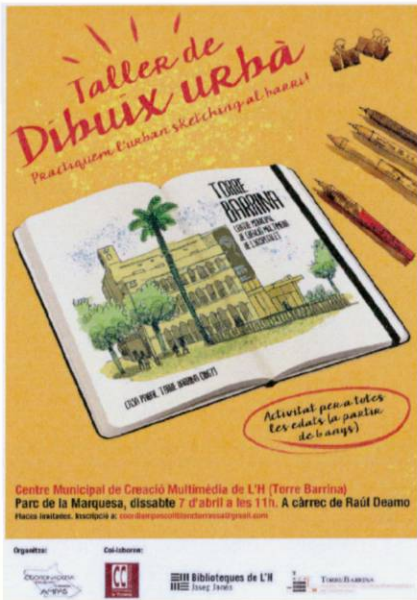

Bernal i Romero. La família va acceptar la nostra proposta i ens va cedir un original per a aquest premi. Es tracta d'un premi de valor incalculable per qüestions emocionals.

Antoni Bernal i Romero, dibuixant professional, va néixer el 13 de febrer de 1924 a la Torrassa. És el portadista mític del Capitán-Trueno, El Jabato Color i de les obres literàries de l'Editorial Bruquera i està considerat un dels millors il·lustradors de còmics i d'obres de literatura infantil i juvenil de les dècades 1960-1970.

També s'ha fet un homenatge en vida a Inocencio Salmerón Vargas. És un historiador de barri i autor d'un dels llibres més ben documentats de Collblanc-La Torrassa i de l'Hospitalet: Històries de Collblanc-La Torrassa. A través de la Regidoria de Collblanc-La Torrassa i en col·laboració amb Manuel Domínguez del Centre Estudis de l'Hospitalet vam organitzar un acte en què van participar persones i entitats on la figura del Sr. Salmeron havia influït. Vam comptar amb la presència de l'alcaldeessa, Sra. Núria Marín.

Durant aquestes tres edicions, s'han creat nombroses activitats relacionades amb la recuperació de la història, com ara una ruta

històrica de Puig i Gairalt a Collblanc-La Torrassa, amb degustació al Mercat de Collblanc, i una ruta amb personatge històric, com l'editor i poeta Josep Janés i Olivé, guiades magistralment pel Sr. Josep Maria Solías, director del Museu de l'Hospitalet. També s'ha dut a terme un taller familiar de Scrabble de monuments i edificis històrics de Collblanc-La Torrassa, organitzat per LHescarràs. A més s'han incorporat nous tallers familiars com el de dibuix urbà, realitzat per Raül Deamo i Toni Santiago.

Aquestes activitats han donat a conèixer part del nostre patrimoni a alguns veïns i veïnes de Collblanc-La Torrassa i de l'Hospitalet.

El millor reconeixement cap a aquest treball voluntari i alhora laboriós és la petició de les AMPAs, escoles, entitats i comerços de Collblanc-La Torrassa, cada vegada que s'acosten les dates, perquè es pugui organitzar, participar i difondre el projecte.

Agraïm a totes les persones que ens han motivat a créixer i en particular a Manuel Domínguez, que ens va atendre i ens va explicar què hi havia de bonic al nostre barri i que es podia plasmar en un dibuix.

Activitats Lúdiques com Skate & Scooter

En aquests anys s'ha realitzat tota una altra sèrie de propostes que pretenien dinamitzar el barri i oferir als infants i joves algunes activitats que no existien. S'han creat sessions de Skate & Scooter perquè els nois i noies puguin aprendre i perfeccionar aquest tipus d'esport. Arran de la necessitat d'un espai propi per practicar-lo, Òscar Garcia, de la botiga d'esports SisensSurfShop, i la Coordinadora van organitzar sessions per fomentar l'esport en el Skateparc de Cabanes (únic Skateparc fins al moment) i també al Parc de la Torrassa. Els riders ensenyaven als més petits i, als que ja en sabien, els recomanaven trucs i noves tècniques. En primer lloc, informàvem a les AMPAs, escoles i entitats de la possibilitat d'una activitat gratuïta, explicant-los que es tractava d'una activitat lúdica i molt positiva per als infants i joves. Comptàvem amb el suport dels monitors d'Oci a Barri d'Aeitaca per dinamitzar les sessions.

També distribuïem fruita durant la sessió amb la finalitat de relacionar esport i vida sana a través de l'alimentació. Aquesta col·laboració va ser possible gràcies al Punt d'Informació de Salut Jove de l'Ajuntament de l'Hospitalet. A cada sessió aportàvem alguna activitat complementària, perquè tothom hi pogués participar. Contorn Urbà amb voluntàries i veïns van pintar un mural donant nom al parc de la Torrassa, ja que el parc té diversos accessos i molts veïns i veïnes no els identifiquen. En una altra sessió, l'artista local Manoluts va realitzar dissenys per als patinets. Amb tot això es va aconseguir que, durant l'activitat, aquest parc tingués un altre aspecte. A causa de l'èxit de participació, Òscar Garcia va suggerir la idea de crear un campionat i des de la Regidoria d'Esports, el Sr. Alcázar ho va considerar una proposta excel·lent. Ja s'han fet dos campionats de Skate & Scooter Ciutat de l'Hospitalet al Skateparc de la Cabana.

Un altre dels èxits va ser l'aprovació d'un Skateparc per a la remodelació del parc de la Torrassa. Aquest projecte va ser presentat al Consell de Districte de Collblanc-La Torrassa i va ser un dels més votats. Aviat començaran les obres i els joves podran gaudir del seu esport preferit al barri. Val a dir que Skate & Scooter és

un dels esports que s'han inclòs en els jocs olímpics i aquest tipus d'iniciativa pot servir perquè els joves de Collblanc-La Torrassa i L'Hospitalet es converteixin en esportistes.

Una de les col·laboracions més importants consistia a difondre el cicle de teatre infantil que es fa a l'Auditori la Torrassa. Acte-Teatre i la Comissió d'Actes Culturals de la Mare de Déu dels Desemparats fa anys que organitzen aquest cicle. A través de diverses reunions i per tal de promoure el teatre entre les famílies, Acte-Teatre va crear una targeta familiar, es van aplicar descomptes i, en col·laboració amb el Restaurant El Naranjito, es va fer una rifa per valor d'un dinar o un sopar.

Compromís amb el patrimoni de Collblanc-La Torrassa i de l'Hospitalet de Llobregat

Som conscients de la importància del patrimoni com un element de cohesió al barri, però no solament hi ha un patrimoni històric sinó també un patrimoni natural i social. Formem part del Grup de patrimoni de l'Hospitalet de Llobregat, aportant suports i també dades per a una nova revisió del Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic de la ciutat. A més, intentem participar en el Consell de Districte per expressar l'opinió de les famílies a través de les diverses AMPAs que hi estan representades.

Anna Pujadas Mullon
Joan Gallego Mármol

Coordinadora d'AMPAs de Collblanc-La Torrassa

3.6. NI UNIFORMES NI ETIQUETES, VIVÈNCIES A LES PLANES I A COLLBLANC.

La diversitat és un valor positiu que no ha de suposar desigualtat.

CONTEXTUALITZACIÓ

La Fundació Akwaba és una entitat que des de fa més de 25 anys es troba als barris de Collblanc-La Torrassa. La seva visió d'una societat més justa, sense exclusions ni desigualtats, es materialitza a través dels processos formatius participatius i de coresponsabilitat que duu a terme. L'àrea d'Educació per a la Justícia Global de l'entitat (formada per una coordinadora, una educadora, l'equip de sensibilització, amb mestres i especialistes en participació comunitària, i l'equip de talleristes) crea i dinamitza a les aules projectes educatius de llarga durada d'aprenentatge i servei comunitari.

El present article explica com el segon projecte de llarga durada creat per la Fundació Akwaba s'ha implementat a la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat. Es tracta de la campanya *Ni uniformes ni etiquetes: per una escola i un món intercultural i amb equitat de gènere*.

L'objectiu de la campanya és formar uns infants i un jovent crític amb les actituds racistes i sexistes; capaç d'identificar les discriminacions i desigualtats per raó de gènere, origen o cultura, i que generi propostes de transformació en el centre educatiu, l'entorn local i global.

EXPLICACIÓ DEL PROCÉS

Ni uniformes ni etiquetes: per una escola i un món intercultural i amb equitat de gènere és una campanya de dos anys de durada que a la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat s'ha dut a terme en 4 centres educatius de la zona Nord: l'institut Eduard Fontserè, l'es-

cola Balaguer, l'institut Margarida Xirgu i l'escola Ernest Lluch durant dos cursos escolars. La primera fase en el curs 2016-2017 i la segona fase en el curs 2017-2018.

Es tracta d'una prova pilot de la implementació de la campanya, en què després dels ajustos valorats a través de l'experiència viscuda, s'ha publicat una guia pedagògica i un llibret que recull les experiències per cada fase formativa.

La campanya ha comptat amb col·laboracions per nodrir la qualitat del projecte i l'abast: Lo Relacional i el Grup de Recerca en Educació Intercultural de la UB (GREDI) i la formadora Montse López per crear el marc conceptual, revisar el programa educatiu, formar les talleristes i difondre l'experiència vivencialment a estudiants de pedagogia de la UB. També s'ha col·laborat amb entitats artístiques per fer la sensibilització local.

Per primera vegada hem fet **formació al professorat i mestres** a la qual també han assistit persones del claustre que no executaven directament el projecte i en una escola de la ciutat també hi ha participat l'AMPA. En tractar-se de competències educatives

(gènere i interculturalitat) que sovint es treballen transversalment, la sessió es presenta profitosa per a totes les professionals del centre, també per a aquelles que implementaran la futura matèria de servei comunitari.

PRIMERA FASE FORMATIVA: *la formació, investigació i sensibilització a la comunitat educativa*

A través de dinàmiques socioafectives i participatives, els nois i noies de primària i secundària començaven a reflexionar sobre la diversitat de cadascuna i del grup i en com **la diversitat és un valor positiu que no ha de suposar desigualtat.**

Tallerista, escola Balaguer

“Els conceptes, en estar recolzats per dinàmiques, van interioritzant molt allò que s’explica i allò que es treballa als tallers i es pot veure com de mica en mica això ha anat evolucionant. [...] He vist una evolució positiva quant a la coneixença, les ganes de participar.”

Escola Balaguer “Per què les cadenes de les nenes han de ser roses? I les dels nens blaves?”

Investigació al centre educatiu

Per acompanyar la reflexió es va dur a terme la investigació en el centre educatiu. Aquesta investigació i la sensibilització a la comunitat educativa sobre les bones pràctiques i d'altres pràctiques a millorar (en relació amb l'equitat de gènere i la interculturalitat), va ser la fase de servei en la qual l'alumnat va difondre el seu aprenentatge i va proposar canvis concrets.

Les propostes de millora tractaven sobre el **foment de l'equitat de gènere i la interculturalitat**, quant a: compartir els espais, realització de tasques, ús del llenguatge, símbols i contingut del material educatiu.

Aquestes idees es van reflectir en diversos formats de sensibilització artístics, per tal de realitzar la incidència al centre educatiu, com són: exposició 3D de l'arbre de la diversitat, mural "la diversitat ens fa feliços", vídeos i cartells sobre diversitat, sexisme, racisme, relació de gènere i de la investigació al centre educatiu, vídeo-mural "construïm un món millor i més just per a tothom", vídeos sobre rols en direcció, al pati, rap sobre l'ús de l'aula de tecnologia, vídeos sobre escenes masculistes, vídeos "el gènere és només un dibuix" i "lluita per la igualtat", cartells penjats "soy como tú" i exposició fotogràfica sobre etiquetes personals en forma de tatuatge.

Professorat, institut Margarida Xirgu

"Vam triar els tres cursos de 3r, que vam creure que eren les edats en les quals millor podria funcionar aquest contingut i on era més útil. La resposta per part de l'alumnat ha estat molt satisfactòria i esperem que tot el que hagin après, els continguts, els puguin aplicar en el dia a dia després al centre, a les seves vides i a l'entorn del barri."

Com a **reconeixement** del pas per la primera fase, a cada grup classe participant se li ha entregat una màscara amb fotografies realitzades a les sessions formatives. La màscara és l'element triat, ja que és un recurs simbòlic que apareix al cartell de la campanya i que s'ha tractat de forma continuada a primària i s'ha utilitzat per parlar de temes d'identitat personal i col·lectiva amb tots els grups.

Els reconeixements es van entregar en l'acte de cloenda de la primera fase a l'Auditori Barradas en la setmana del Dia mundial dels Drets Humans, que va permetre l'intercanvi d'experiències, a més a més de fer visible l'aprenentatge competencial propi del projecte i d'altres com l'expressió oral, la creativitat, el treball en equip i la coresponsabilitat.

Acte de cloenda de la primera fase a l'Auditori Barradas.
16 de desembre de 2016

SEGONA FASE FORMATIVA: *la mobilització, social i incidència social i política*

Un cop valorada i reconeguda la diversitat en cada persona, es va passar a reflexionar sobre la pertinença a diferents col·lectius, les nostres relacions comunitàries i la diversitat en els col·lectius del barri i del món en relació amb el gènere i la interculturalitat. Amb la idea força que és necessària la **interacció per la interculturalitat i l'equitat de gènere**, es van desenvolupar totes les formacions.

La investigació sobre les pràctiques positives i d'altres pràctiques per millorar va ser en un espai públic del barri on es troba el cen-

tre educatiu. Sortir del centre i investigar un espai proper, a més de donar sentit real a la sensibilització, possibilita comentaris de l'alumnat més espontanis i naturals i actituds més actives i d'interès que a l'aula.

A l'Hospitalet de Llobregat, la cooperativa La Fundició i Akwaba han col·laborat, ja que els espais investigats (inclosos en el projecte *Llocs*) facilita que l'alumnat que vulgui, pugui involucrar-se amb aquesta cooperativa de la ciutat més enllà d'aquest projecte. A més, La Fundició va dinamitzar les sessions de sensibilització artística, donant a conèixer experiències d'artivisme de col·lectius feministes del món. Després es van fer grups de treball per pensar en possibles accions efímeres d'intervenció en l'espai públic investigat, i així dinamitzar zones públiques que podrien tenir més i millor ús i, per tant, sumar interaccions de forma inclusiva.

S'han dut a terme tres accions de sensibilització artística: les accions efímeres a la plaça Pirineus i a la zona de Matacavalls i l'elaboració i la difusió al pati de l'institut Margarida Xirgu de *fanzines*.

A la plaça Pirineus el dilluns 4 de desembre de 2017, l'alumnat de 5è i 6è van dinamitzar activitats efímeres com ara un taller de parkour, un karaoke, un mural, un jardí i fotografies d'accions prohibides a la plaça, com poden ser: jugar a pilota, fer grafitis o enfilarse als arbres. Es van acostar a gaudir de les activitats dos grups classe més de l'escola Ernest Lluch acompanyats per mestres i algunes famílies.

Alumna, escola Ernest Lluch

"Avui hem fet un mural que diu "actua per la plaça Pirineus", doncs ara invitarem a la gent perquè el pinti i els nens petits també poden pintar, tothom pot col·laborar."

A Matacavalls el divendres 15 de desembre de 2017, l'alumnat dels dos centres del barri de les Planes, l'escola Balaguer i l'institut Eduard Fontserè van ocupar l'espai dinamitzant activitats com

ara un esmorzar comunitari, l'elaboració de cartells de conscienciació sobre la cura de l'espai, un equip de neteja, grafitis, serigrafia, una *dance party* i Holi. L'autogestió i l'intercanvi entre els nois i noies de tots dos centres va ser copsada pel veïnat que passava per la zona i l'audiència de l'informatiu de Televisió l'Hospitalet.

Plaça Pirineus

A l'institut Margarida Xirgu, dimecres 20 de desembre de 2017 es va fer la difusió dels fanzines elaborats per l'alumnat amb l'objectiu de fer visibles i donar a conèixer les reflexions sobre l'espai amb ús residual de darrere de l'institut. Es va crear un *fanzine* per cada classe amb els títols: *Dale vida*, *Llocs buits* i *Cementerio del Xirgu*. Els *fanzines* es poden consultar a: <https://issuu.com/lafundicio>

Com a **reconeixement** del pas per la segona fase, les talleristes de cada grup classe participant han entregat un cartró-ploma amb fotografies realitzades a l'acte de cloenda.

Zona de Matacavalls

Per uns espais públics
interculturals
i amb equitat de gènere

Fotografies seleccionades per entregar com a reconeixement a la classe de 4t C de l'institut Margarida Xirgu.

SEGUIMENT DE LA INCIDÈNCIA SOCIAL I POLÍTICA

La zona de Matacavalls i la plaça Pirineus estan en procés de reurbanització, fet que ha possibilitat que les cartes amb les propostes d'ús inclusiu de l'espai elaborades per l'alumnat arribin a l'ajuntament en un moment òptim.

El divendres 11 de maig de 2018, el regidor de Collblanc-La Torrassa rebia i donava respostes a les propostes de l'alumnat de l'escola Ernest Lluch. S'espera que algunes d'elles s'integrin en la reurbanització de la plaça Pirineus, com poden ser: mercat d'intercanvi, jocs infantils o espais de parkour, entre d'altres.

AMPA, escola Ernest Lluch

"Infants, mestres i famílies fent equip i educant-nos en formar-nos com a ciutadans de Collblanc-La Torrassa, transformant el nostre barri perquè sigui més amable i més habitable entre tots els que en formem part."

D'altra banda, les propostes de Matacavalls s'han enviat durant el mes de maig de 2018 al procés participatiu "Tots en bloc millorem les Planes-Blocs Florida" dins del Pla de Regeneració Urbana Integral les Planes-Blocs Florida, perquè també siguin considerades.

A part de la incidència local, també s'han atès mecanismes de participació internacionals. L'alumnat de cada grup classe ha nodrit de tweets la campanya NO HATE contra la discriminació a les xarxes socials del Consell d'Europa.

CONCLUSIONS

El fet de treballar al llarg de dos cursos amb el mateix alumnat facilita programar un projecte més complet, que va més enllà del coneixement teòric perquè fomenta la implicació social dels infants i joves. És a dir, facilita l'aprenentatge vivencial i la transformació a favor de **l'equitat de gènere i la interculturalitat en l'entorn local des d'una visió global**, mitjançant:

- Un enfocament crític del sistema hegemònic patriarcal, capitalista i etnocentrista.
- Ús de les metodologies (d'investigació acció participació i d'aprenentatge i servei comunitari) en educació per a la justícia global.
- Foment i seguiment d'una incidència local i internacional.
- El treball compartit entre entitats socials i el professorat.

La col·laboració amb la Universitat de Barcelona ha suposat un feedback. De manera que, per una banda, s'ha realitzat la revisió de continguts per les formacions amb els grups classe i, per l'altra, s'ha realitzat la difusió vivencial de l'experiència per part dels cursos de primària de l'escola Ernest Lluch i l'escola Balaguer a futures pedagogues perquè contemplin l'educació per a la justícia global com un possible horitzó professional.

El treball amb entitats artístiques ha permès obrir la mirada a repensar l'espai públic, fomentar la creativitat dels participants i difondre un missatge a la ciutadania, sabent que a més interacció

Ni uniformes ni etiquetes, vivències a les Planes i a Collblanc ha estat molt enriquidor gràcies a la suma d'agents i col·lectius diversos que han acostat la valoració positiva de la diversitat des d'un treball comunitari.

TAULA DE PARTICIPACIÓ

Ni uniformes ni etiquetes s'ha implementat com a prova pilot a d'altres centres educatius de les ciutats de Barcelona, Tarragona i Vilanova i la Geltrú. A continuació mostrem els grups classe que hi han participat de la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat:

Barri	Centre	Curs i classe*	1a fase		2a fase		
			Sensibilització a la comunitat educativa	Espai triat projecte Llocs de LaFundició	Sensibilització a la comunitat del barri	Incidència social i política	
						Local	Internacional NO HATE SPEECH
Les Planes	Institut Eduard Fontserè	4: A	Vídeos sobre rols en direcció, al pati i rap de l'aula de tecnologia	Zona de Matacavalls	Estògens en cartells grans per respectar l'entorn	Entrega de les propostes al Pla de Regeneració Urbana Integral les Planes - Blocs Florida	sense incidència
		4: B	Vídeos sobre escenes masculistes				Noteja de l'espai
	Escola Balaguer	1r d'ESO	Vídeos i cançons sobre diversitat, sexismes, racisme, relació de gènere i investigació a l'escola.		El guategu de Matacavalls (pínic), dansa party, Holi i serigrafia.		"No al racisme, menys discriminació i menys violència de gènere"
		3r d'ESO	Video-munt "construim un món millor i més just per a tothom"		Grafit i comissió verd		sense incidència
Golblanc	Institut Margarida Xirgu	4: A	Vídeos "el gènere és només un dibuix" i "lluita per la igualtat"	Espai de carrers de l'Institut	Sense intervenció a l'espai / Elaboració de fanzines, repartits a la resta de cursos, anomenats <i>Dada vide Llocs buits i Cementiri del Xirgu</i> .	Sense incidència	"Tantes persones, tan pocs humans"
		4: B	Cartells penjats "Soy como tu"				"Respectar la opinió sense importar el gènere o l'origen de la persona"
		4: C	Exposició fotogràfica sobre etiquetes personals en forma de tatuatge				"No importa l'exterior, si no l'interior com una ostra i la seva perla"
	Escola Ernest Lluch	5è	Exposició arbre 3D de la diversitat	Plaça Pirineus i voltants	Karaoke grafit, pica-pica i ball	Entrega per part de tot l'alumnat el regidor del districte les propostes de millora de la Plaça Pirineus en format de carta.	"Lluitem en contra del sexismes i el racisme perquè volíem canviar el món"
			Mural "La diversitat ens fa feliços"				Foto de grandària real fent coses prohibides (com jugar a pilotes), bombes de llavors, espai "taller" parkour, mural-grafit sobre el mur.
		6è					

* Curs i classe corresponents en el moment de realitzar la 2a fase del projecte el curs 2017-2018. La sensibilització a la comunitat educativa es va dur a terme el curs anterior amb el mateix alumnat.

* Aquestes experiències s'han dut a terme amb el suport de l'Ajuntament de l'Hospitalet, l'ACCD i l'Ajuntament de Tarragona.

A més a més... La campanya també ha estat duta a terme a d'altres localitats de Catalunya, com són: Vilanova i la Geltrú, Tarragona i Barcelona. En un total de 12 centres educatius i de 30 grups classe comptant l'Hospitalet de Llobregat.

A més a més... l'estudiant de Pràcticum de pedagogia a la Fundació Akwaba del curs 2017-2018 ha realitzar observacions a les classes de 3r de l'escola Balaguer i de 4t A de l'institut Eduard Fontserè per tal d'aportar recomanacions pedagògiques per al desenvolupament del procés formatiu.

Podeu veure aquesta i altres campanyes educatives a:
campanyesakwaba.wordpress.com

I els vídeos amb les accions de sensibilització al canal de Youtube:
Akwaba Sensibilització
youtube.com/user/sensibilitzacioakwab/videos

Núria Gómez Camprubí
Begoña Carrera Redondo
Fundació Akwaba